

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, më 10 mars 2014
Nr.ref.: RK 573/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI188/13

Parashtrues

Fetije Bajrami-Shala

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Rev. nr. 181/2013,
të 9 korrikut 2013, dhe të Aktgjykimit Rev. nr. 48/2003, të 11 shtatorit
2003, të Gjykatës Supreme**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruese e kërkesës është znj. Fetije Bajrami-Shala (në tekstin e mëtejme: parashtruesja), me vendbanim në fshatin Oshlan, komuna e Vushtrrisë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës e konteston Aktgjykimin Rev. nr. 181/2013, të 9 korrikut 2013, dhe Aktgjykimin Rev. nr. 48/2003, të 11 shtatorit 2003, të Gjykatës Supreme. Parashtruesja nuk e ka specifikuar datën e pranimit të vendimit të fundit.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Rev. nr. 181/2013 të 9 korrikut 2013, dhe Aktgjykimit Rev. nr. 48/2003 të 11 shtatorit 2003, të Gjykatës Supreme, me të cilat parashtruesja pretendon shkeljen e nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe të nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregulli 56 (2) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 4 nëntor 2013, parashtruesja dorëzoi kërkesë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 2 dhjetor 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR. KI188/13, caktoi gjyqtarin Kadri Kryeziu gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës caktoi anëtarët e Kolegjit shqyrtues, të përbërë nga: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodriguez dhe Ivan Čukalović.
7. Më 13 dhjetor 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesen e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 20 janar 2014, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Nga viti 1999 gjer në vitin 2000, parashtruesja pohon se ka punuar në Komunën e Vushtrrisë, respektivisht për Komisionin për hetimin e krimeve të luftës dhe personave të humbur. Ky Komision, sipas parashtrueses, ishte formuar nga Qeveria e Përkohshme e Kosovës, me vendimin e 5 korrikut 1999. Në bazë të këtij vendimi, kryetari i Këshillit Komunal të Vushtrrisë kishte autorizuar parashtruesen e kërkesës që të punojë në Komisionin përkatës.

10. Meqë, Komuna e Vushtrrisë nuk i është përgjigjur kërkesave të parashtrueses për kompensimin me të holla për punët e kryera në Komision, ajo, së bashku me disa persona të tjerë, ushtruan padi në Gjykatën Komunale në Vushtrri.
11. Më 5 korrik 2002, Gjykata Komunale në Vushtrri, me Aktgjykimin C. nr. 13/2001, aprovoi kërkesëpadinë e parashtrueses dhe paditësve të tjerë. Me këtë vendim është obliguar Komuna e Vushtrrisë (e paditura) që në emër të borxhit t'ua paguajë nga 1.794 euro secilit paditës, duke përfshirë dhe parashtruesen e kërkesës.
12. Komuna e Vushtrrisë, kundër aktgjykimit të Gjykatës Komunale të Vushtrrisë, ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut të Mitrovicës.
13. Më 11 dhjetor 2002, Gjykata e Qarkut në Mitrovicë, me Aktgjykimin Ac. nr. 93/2002, e refuzoi si të pabazuar ankesën e ushtruar nga Komuna e Vushtrrisë dhe vërtetoi, si të drejtë, aktgjykimin gjykatës së instancës së parë.
14. Më 5 shkurt 2003, Komuna e Vushtrrisë, kundër Aktgjykimit Ac. nr. 93/2002, të Gjykatës së Qarkut të Mitrovicës, ushtroi revizion në Gjykatën Supreme, për shkak të shkeljeve procedurale, të vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike dhe të aplikimit të gabuar të ligjit material.
15. Pasi Gjykata e Qarkut të Mitrovicës kishte vërtetuar, si të drejtë, aktgjykimin e Gjykatës Komunale të Vushtrrisë, parashtruesja i është drejtuar kësaj të fundit me propozim për përmbarimin e Aktgjykimit C. nr. 13/2001, të 5 korrikut 2002.
16. Më 5 mars 2003, Gjykata Komunale në Vushtrri, me Vendimin E. nr. 59/2003, lejoi propozimin për përmbarim, me të cilin ishte aprovuar kërkesëpadia e parashtrueses për kompensimin e borxhit në shumën prej 1.794 eurosh nga ana e Komunës së Vushtrrisë.
17. Më 11 shtator 2003, Gjykata Supreme, me Aktgjykimin Rev. nr. 48/2003, aprovoi si të bazuar revizionin e ushtruar nga Komuna e Vushtrrisë, duke vendosur kështu për ndryshimin e Aktgjykimit C. nr. 13/2001, të 5 korrikut 2002, të Gjykatës Komunale të Vushtrrisë dhe Aktgjykimin Ac. nr. 93/2002, të 11 dhjetorit 2002, të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë. Kjo gjykatë e arsyeton aktgjykimin e saj si më poshtë:

“Gjykata Supreme e Kosovës nuk mund të pranojë një qëndrim të tillë të gjykatave të instancës me të ulet, nga se sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, aktgjykimet e goditura janë marr me zbatim të gabuar të së drejtës materiale. Në bazë të Rezolutës së Kombeve të Bashkuara 1244 dhe Rregullores së UNMIK-ut 1999/01 dhe 1999/24, pas luftës është krijuar një realitet i ri në Kosovë. Ndërkaq, me dispozitën e nenit 1 të kësaj Rregulloreje është parapare se, i gjithë pushteti legjislativ dhe ekzekutiv ushtrohet nga UNMIK-u dhe përfaqësuesi special i KB, kurse si ligje në fuqi në Kosovë, përveç tjerash, në rend të parë janë rregulloret e shpallura nga PSSP dhe instrumentet ndihmese të nxjerra në përputhje me to. Me rregulloret e UNMIK-ut janë themeluar të gjitha institucionet legjislative, ekzekutive dhe të administratës si në nivelit qendror, ashtu edhe në vetëqeverisjen e komunave të Kosovës. Sipas Rregullores së UNMIK-ut nr.1999/45 neni 48.

12, administratori miraton çdo emërim apo largim të nëpunësve të lartë nga puna dhe mbikëqyr te gjitha emërimet tjera me qellim që të sigurojë përfaqësim të nevojshëm të komuniteteve në ato emërimet. Emërimet dhe shkarkimet e tilla nuk mund të hyjnë në fuqi pa bashkë nënshkrimin e administratorit komunal. Sipas nenit 2.4 të së njëjtës rregullore, çdo komune duhet ta ketë statutin e vet juridik, te drejte për të poseduar dhe administruar pronën, mundësinë për të ushtruar padi dhe për te qene e paditur ne gjykate, te drejtën për të lidhur kontrata dhe të drejtën për të marre punëtor në punë.

Me këtë Rregullore janë përcaktuar organet e vetëqeverisjes së komunave dhe shërbimi civil komunal. Për faktin se paditësit nuk posedojnë kontrata për krijimin e detyrimeve, sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, në rastin konkrete gabimisht është zbatuar e drejta materiale, prandaj aktgjykimet e të dy gjykatave u ndryshuan, ashtu qe kërkesëpadia e paditësve u refuzuar si e pabazuar.

Sipas vlerësimit të Gjykatës së revizionit, mungesa e legjitimitetit real pasiv të komunës së paditur, del nga gjendja e cila ekziston në shkresat e lendes dhe gjykata, sipas detyrës zyrtare, porsa ta vërtetojë mungesën e legjitimitetit aktiv ose pasiv të palës ndërgjyqëse, do ta refuzojë me aktgjykim si te pabazuar kërkesëpadinë e paditësve”.

18. Pas kësaj, Komuna e Vushtrrisë ushtroi padi në Gjykatën Komunale në Vushtrri, me kërkesë për kthimin e mjeteve financiare të paguara parashtrueses, nga xhirollogaria e saj, sipas Vendimit E. nr. 59/2003, të 5 marsit 2003, të Gjykatës Komunale të Vushtrrisë.
19. Më 26 tetor 2005, Gjykata Komunale në Vushtrri, me Aktgjykimin C. nr. 20/2004, aprovoi kërkesëpadinë e Komunës së Vushtrrisë, tani paditëses, duke obliguar parashtruesen që në emër të pasurimit të pabazë, t’ia paguajë Komunës së Vushtrrisë shumën prej 2.485,75 eurosh, në xhirollogarinë zyrtare të saj, me kamatë vjetore 3%, duke filluar nga 10 shkurti 2004, deri në pagesën definitive. Gjykata në fjalë, pas vlerësimit të çështjes, kishte konstatuar se:

“Nga provat e zhvilluara, gjykata konstatoi se kemi të bëjmë me rastin e pasurimit të pabazë. PAGESA sipas bazës ka dështuar me vone, nga se paditësja në çastin e pagimit ka ekzistuar baza, ka paguar shumën e të hollave të paditurës, në bazë të aktgjykimin të plotfuqishëm të Gjykatës Komunale në Vushtrri të cekur me lartë. Mirëpo kjo bazë me vone ka dështuar nga se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme të cekur me larte është ndryshuar aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Vushtrri i cekur me larte, si dhe ai i Gjykatës se Qarkut ne Mitrovice dhe kërkesëpadia e tani paditurës është refuzuar si e pabazuar.”

20. Më 18 mars 2013, Gjykata e Apelit në Prishtinë, me Aktgjykimin Ac. nr. 373/2012, refuzoi ankesën e ushtruar nga parashtruesja dhe vërtetoi, si të drejtë, Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Vushtrri, C. nr. 20/2004, të 26 tetorit 2005. Kjo gjykatë kishte konstatuar si të drejtë dhe të ligjshëm vendimin e gjykatës së instancës së parë, për faktin se nuk është përfshirë me shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 354.2 i LPK-së,

të cilat kjo gjykatë i vlerëson, sipas detyrës zyrtare, bazuar në nenin 365.2 të LPK-së.

21. Më 9 korrik 2013, Gjykata Supreme, me Aktgjykimin Rev. nr. 181/2013, refuzoi revizionin e parashtrueses, si palë paditëse në këtë rast, të ushtruar kundër aktgjykimit. Gjykata arsyeton:

“Nisur nga kjo gjendje çështjes Gjykata Supreme e Kosovës, vlerëson se gjykatat e instancës me të ulet, në baze të gjendjes faktike të vërtetuar drejt dhe në mënyrë të plotë drejtë kane zbatuar të drejtën materiale, kur kanë gjetur se kërkesëpadia e paditëses për kthimin e të hollave, ne shumën e gjykuar është e bazuar. Gjykata e shkallës së parë drejtë ka zbatuar dispozitën e nenit 210 të LMD pasi që me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 48/2003 dt. 11.09.2003, në atë konteste është refuzuar kërkesëpadia tani e te paditurës për pagesën e borxhit të gjykuar me aktgjykimin e Gjykatës Komunale Vushtrri, C. nr. 13/2001 dt. 05.07.2002. Këtë shume gjykata e shkallës së parë e ka vërtetuar në bazë të aktvendimit për lejimin e përmbarimit të Gjykatës Komunale në Vushtrri E. nr. 59/2003 të dt. 05.03.2003, ku të paditurës në emër të borxhit kryesor në shuma prej 1.794,00 € dhe kamatës i është paguar shuma prej 691,75 €, ose shuma e tërësishme prej 2.485, 75 €.

Thëniet në revizion lidhur me lartësinë e normës së kamatës prej 3%, në shumën e gjykuar kjo Gjykatë e vlerësoj dhe si të pa bazuar pasi që kamata e gjykuar është kamate vjetore që pranohet në bankë në mjetet e afatizuara mbi një vit pa destinim të caktuar. Thëniet e revizionit lidhur me punët dhe detyrat që ka kryer e paditura dhe drejta e saj në kompensim kjo gjykate nuk i vlerësoj pasi që me aktgjykimin Rev. nr. 48/2003 dt.11.09.2003 është vendosur lidhur me këtë çështje”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesja e kërkesës pretendon se me vendimet e kontestuara i janë shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 31 dhe 53 të Kushtetutës, për faktin se, Gjykata Supreme ia kishte refuzuar asaj, kërkesën përkitazi me kompensimin e të hollave, për punët e kryera në Komisionin për krime lufte dhe persona të humbur.
23. Parashtruesja mëton se “Qëndrimi i Gjykatës Supreme të Kosovës në aktgjykimin Rev. nr 48/2003, se gjykatat kane zbatuar gabimisht të drejtën materiale nuk është i sakte. Gjykata thekson se me rregulloren 1999/1, 1999/24, 1999/45 janë themeluar te gjitha institucionet legjislative, ekzekutive dhe administrative, si ne nivelin qendror ashtu edhe atë komunal. Mirëpo me rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/01 datë 14 janar 2000, mbi strukturën e përbashkët, të përkohshme administrative të Kosovës theksohet e kundërta e asaj që theksohet në arsyetim të këtij aktgjykimi. Legis specialis derogat legis generalis. Me këtë rregullore krijohet baza e strukturës se re administrative në Kosovë, përkatësisht të gjitha organet e pushtetit të themeluara nga ana e Qeverisë së Përkohshme në Kosovë, sipas kësaj rregullore janë konsideruar se kane ekzistuar dhe kanë vepruar legalisht në Kosovë gjer në nxjerrjen e kësaj rregulloreje”.

Pranueshmëria e kërkesës

24. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtrueses, duhet që fillimisht të vlerësojë nëse parashtruesja i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

25. Përkitazi me kërkesën e parashtrueses, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

26. Gjykata, po ashtu, i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht....”.

27. Gjykata, gjithashtu i referohet nenit 48 të Ligjit, që përcakton se: *“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar, ...”.*

28. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesja është palë e autorizuar, i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj, në pajtim me kërkesat e nenit 113.7 të Kushtetutës, dhe se kërkesa është dorëzuar brenda afatit ligjor prej katër (4) muajsh, siç parasheh neni 49 i Ligjit.

29. Sa i përket pretendimit të parashtrueses për shkeljen e të drejtave të garantuara me Kushtetutë, Gjykata i referohet rregullit 36 (1) c) dhe 36 (2) b) të Rregullores së punës, që përcakton se:

“(1) Gjykata mund t'i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) Kërkesa është qartazi e bazuar.

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

b) Faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

30. Gjykata, në tërësi i shqyrtoi shkresat e bashkëngjitura në kërkesë, dhe vëren se, parashtruesja e kërkesës nuk ka ofruar prova të mjaftueshme mbi bazën e argumentimit kushtetues, përkitazi me pretendimin se aktgjykimet, Rev. nr. 181/2013 të 9 korrikut 2013 dhe Rev. nr. 48/2003 të 11 shtatorit 2003 të Gjykatës Supreme, shkelin të drejtat e parashtrueses, të garantuara me nenin 31 dhe 53 të Kushtetutës.

31. Gjykata vëren se, vendimet e kontestuara janë arsyetuar mjaftueshëm, dhe nga to vërehet se Gjykata Supreme, në të dyja rastet, i ka vlerësuar në tërësi rrethanat e rastit, në bazë të të cilave ka bazuar verdiktin e saj, gjë që është juridiksion i plotë i gjykatës në fjalë që të vlerësojë ligjshmërinë e vendimeve gjyqësore të dhëna nga gjykatat e instancave më të ulëta.
32. Gjatë rrjedhës së procedurës së rregullt, vërehet qartë se, parashtrueses së kërkesës i janë ofruar të gjitha mundësitë e paraqitjes së argumenteve, fakteve dhe provave, para atyre gjykatave, përkitazi me shkeljen e të drejtave kushtetuese të pretenduara. Nuk është detyrë e Gjykatës të shqyrtojë vendimet e gjykatave të rregullta thjesht sepse parashtruesja e kërkesës nuk është ndarë e kënaqur me rezultatin e vendimeve të gjykatave të rregullta.
33. Gjykata duhet t'ia përkujtojë parashtrueses, se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e shkallës së katërt që të vlerësojë ligjshmërinë dhe saktësinë e vendimeve të dhëna nga gjykatat e rregullta, përveç nëse ka prova bindëse se vendimet e tilla janë dhënë në një mënyrë dukshëm të padrejtë dhe të paqartë. Është detyrë e gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (shih, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], Nr. 30544/96, 28, Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut [GJEDNJ] 1999-I.).
34. Në rastin konkret, parashtruesja nuk ka paraqitur asnjë provë që tregon se shkeljet e pretenduara, të përmendura në kërkesë, përbëjnë elemente të shkeljes së të drejtave të garantuara me Kushtetutë (shih, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
35. Prandaj, Gjykata nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse të zhvilluara në Gjykatën Supreme kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, *Shub vs. Lithuania*, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës, Nr. 17064/06, i 30 qershorit 2009).
36. Nga arsyet e shtjelluara më lart, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtrueses nuk i përmbush kërkesat e kërkuara me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me rregullin 36 (1) c), rregullin 36 (2) b) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 24 janar 2014, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Dr. Kadri Kryeziu

Prof. dr. Enver Hasani

